

Standpunten

Mensen verschillen nogal eens van mening. Dit gebeurt wanneer een standpunt niet door alle betrokkenen gedeeld wordt. Dit betekent niet dat er twee mensen *tegenover* elkaar staan:

Jean: 'Ik denk dat sociale media toch niet zo schadelijk is als verondersteld.'

Pascal: 'O, dat zou ik niet weten. Ik heb me daar nooit in verdiept.'

In dit geval twijfelt Pascal.

Bij een verschil van mening zijn er altijd wel twee partijen betrokken. Anders is er geen verschil van mening.

Een verschil van mening kan impliciet zijn, of expliciet. In een gesprek worden standpunten en kritiepunten onder woorden gebracht (expliciet), maar op papier is er meer sprake van een impliciet verschil van mening: de schrijver veronderstelt dat de ander (lezer) twijfelt.

Positieve, negatieve en standpunten van twijfel

Bij een verschil van mening neemt iemand een positie in ten opzichte van een uitspraak (propositie).

De inhoud van die uitspraak kan een beschrijving zijn van:

- feiten of een gebeurtenis
- een voorspelling
- een oordeel
- een aanbeveling

De positie die men inneemt kan een positieve, een negatieve of een van twijfel zijn.

Voorbeelden:

	Propositie (inhoud)	Positie (standpunt)
feiten of gebeurtenis	Uit het PISA-onderzoek 2022 is gebleken dat Nederlandse leerlingen weer slechter scoren op leesvaardigheid.	<ul style="list-style-type: none"> • Daar moet de politiek iets aan doen! • Dat onderzoek deugt niet. • Ik kan me niet voorstellen dat dit klopt.
een voorspelling	In de toekomst zullen er steeds meer elektrische wagens komen.	<ul style="list-style-type: none"> • Dat is goed voor het milieu! • Elektrische wagens nemen te veel grondstoffen. • Ik betwijfel of deze trend doorzet.
een oordeel	Aruba heeft de mooiste stranden van het Caribisch gebied.	<ul style="list-style-type: none"> • Aruba moet meer reclame maken met beelden hiervan. • De stranden van Antigua zijn ook prachtig!

		<ul style="list-style-type: none"> • De Arubaanse stranden zijn niet meer zo schoon als vroeger.
een aanbeveling	Het is het beter om na je examen een tussenjaar te nemen	<ul style="list-style-type: none"> • Dan kun je je beter oriënteren op je vervolgstudie. • Ik weet het niet. Misschien heb je dan geen motivatie meer om door te gaan. • Maar dan verlies je een jaar.

Hoe herken je een standpunt?

A. Soms herken je een standpunt aan duidelijke signalen (signaalwoorden/formuleringen):

- *Ik vind dat ...*
- *Mijns inziens ...*
- *Volgens mij ...*
- *Daarom ...*
- *Mijn conclusie is ...*
- *Dus ...*
- *Ergo: ...*

B. Soms is er alleen maar sprake van een sterke aanwijzing dat er een standpunt is:

- *Kortom, ...*
- *Het zit namelijk zo dat ...*
- *Ik meen te mogen stellen dat ...*
- *Het is dan ook niet zo dat ...*
- *Waar we het over eens moeten zijn is dat ...*
- *Er wordt ten onrechte altijd gedacht dat ...*
- *Het is onzin dat ...*
- *Het verdient aanbeveling om ...*
- *Zoals ik het zie ...*

C. Het komt ook voor dat de lezer het standpunt moet interpreteren:

- *Men moet niet teveel ineens willen.*
- *Alle archieven zouden openbaar moeten zijn.*
- *Aanvallen dienen voorkomen te worden.*
- *Met andere woorden: ...*
- *Alles overwegend, ...*
- *Dat is onvoldoende.*
- *Het feit dat je ....*
- *Je mag ...*

Twijfel is vaak moeilijk te herkennen, maar de volgende aanwijzingen kunnen helpen:

Ik weet niet of ...; ik ben er niet zeker van of ...; zou het niet zo kunnen zijn dat ...; Eigenlijk snap ik nog niet zo goed dat...; misschien is het wel zo dat ... ; ik moet er nog eens over nadenken of ik vind dat ....

EXTRA – dit hoef je niet te weten

Er kunnen vier typen verschil van mening worden onderscheiden:

- de basisvorm: niet-gemengd enkelvoudige
Maria: 'Finland heeft de beste scholen ter wereld.' (positie)
Jose: 'Dat weet ik niet.' (twijfel)
- gemengd enkelvoudige
Maria: 'Finland heeft de beste scholen ter wereld.' (positie)
Jose: 'Daar ben ik het niet mee eens.' (positie tegenovergesteld)
- niet-gemengd meervoudige
Maria: 'Finland heeft de beste docenten ter wereld en heeft zich ingezet op verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.' (meer dan een propositie)
Jose: 'Is dat zo?' (twijfel)
- gemengd meervoudige
Maria: 'Finland heeft de beste docenten ter wereld en heeft zich ingezet op verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.' (meer dan een propositie)
Jose: 'Daar geloof ik helemaal niets van!' (twijfel)